

Δεξιότητες στον τομέα της ελιάς

Επτά χώρες με μια ματιά. Βασικά ευρήματα της Έκθεσης Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων του ELIA (D2.1).

773
απαντήσεις έρευνας
Ιούλ.–Αύγ. 2026

7
χώρες της
κοινοπραξίας ELIA

4
πεδία δεξιοτήτων
αξιολογήθηκαν

Τεχνικές · Ψηφιακές · Πράσινες · Διατομεακές

Ποιοι απάντησαν

389 Επαγγελματίες

106 Φοιτητές

105 Δημόσιες αρχές

83 Ενώσεις

71 Εκπαιδευτές

19 Επιμελητήρια

Απαντήσεις ανά χώρα

Ελλάδα	114
Κύπρος	46
Ισπανία	122
Τουρκία	111
Ιταλία	127
Πορτογαλία	136
Κροατία	117

Ο κοινός παρονομαστής. Και στις επτά χώρες, οι περισσότεροι στον τομέα της ελιάς μαθαίνουν στη δουλειά και όχι μέσω τυπικής εκπαίδευσης.

ELIA
Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026). Δείγμα έρευνας: 773 ερωτώμενοι από Ελλάδα, Κύπρο, Ισπανία, Τουρκία, Ιταλία, Πορτογαλία και Κροατία.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

114 απαντήσεις στην έρευνα

Ελλάδα

Μικροί, λοφώδεις ελαιώνες, κυρίως εξαιρετικό παρθένο λάδι, με άνιση υιοθέτηση τεχνολογίας.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

~450.000
αγροτικές οικογένειες στηρίζει η ελιά

~970.000 ha
ελαιώνες, 21–23% της καλλιεργούμενης γης

>85%
εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο

>70%
των ελαιώνων σε λοφώδη ή ορεινά εδάφη

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ισχυρή πρακτική γνώση σε

- Κλάδεμα, φροντίδα δέντρων
- Άρδευση
- Διαχείριση εδάφους
- Συγκομιδή
- Χημική, οργανοληπτική ποιότητα

Η χαμηλή μηχανοποίηση κρατά υψηλό το κόστος συγκομιδής· τυποποίηση και μάρκετινγκ υστερούν.

92 επιχειρησιακά προγράμματα ελαιολάδου (2018–2021), περίπου 33,3 εκατ. €, κυρίως για ποιότητα.

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Πρόγραμμα Τεχνικού Ελαιοκομίας, Αμερικανική Γεωργική Σχολή (Θεσσαλονίκη)
- Έρευνα και υποστήριξη πεδίου από ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ / ΙΕΛΥΑ (Χανιά)
- Γεωπονικές σπουδές, π.χ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- Γευσιγνωσία ελαιολάδου και οργανοληπτική ανάλυση, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Υιοθέτηση νέας τεχνολογίας από όλους τους παραγωγούς
- Μηχανοποίηση μικρών, επικλινών ελαιώνων
- Τυποποίηση, συσκευασία και εμπορική προώθηση
- Υγρά απόβλητα ελαιοτριβείων και υποπροϊόντα
- Συντονισμός παραγωγών και συνεταιρισμών

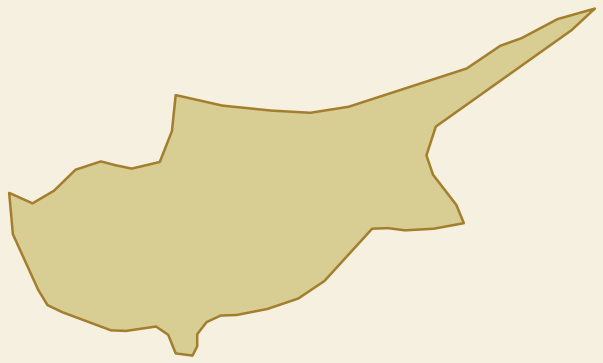
ELIA
Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.3, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

46 απαντήσεις στην έρευνα

Κύπρος

Μικρές οικογενειακές εκμεταλλεύσεις, στέρεη ερευνητική βάση· η ελιά διδάσκεται κυρίως σε γενικά γεωργικά προγράμματα.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

32.023
γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (2023)

4,1 ha
μέση έκταση ανά εκμετάλλευση

20,9 χιλ. τ
παραγωγή ελιών το 2024

129.847 ha
συνολική γεωργική γη (2023)

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Επικεφαλής εκμεταλλεύσεων ανά κατάρτιση (2023)

- **63,9%** Μόνο πρακτική εμπειρία
- **35,9%** Βασική κατάρτιση
- **0,7%** Πλήρης κατάρτιση

- Η έως τώρα κατάρτιση βοήθησε κυρίως σε πρακτικές παραγωγής και νομικές υποχρεώσεις.
- Η έρευνα φτάνει πολύ αργά σε γεωργούς και συμβούλους (AKIS 2026).

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Επαγγελματικό λύκειο, κλάδος Γεωπονίας
- Προγράμματα ΜΙΕΕΚ: αειφόρος διαχείριση γεωργικών μονάδων, βιολογικές καλλιέργειες
- Πτυχίο Γεωπονικών Επιστημών, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Υπηρεσία Γεωργικών Εφαρμογών: κατάρτιση γεωργών, π.χ. κλάδεμα ελιάς
- Επαγγελματικά προσόντα καλλιεργητών (Επίπεδα 4–5)

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Γεωργοπεριβαλλοντικές πρακτικές και αγροοικολογία
- Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία
- Ευφυής γεωργία και ψηφιακές τεχνολογίες
- Διαχείριση εκμετάλλευσης, επιχειρηματικότητα
- Μεταποίηση και εμπορική προώθηση

ELIA Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.2, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

122 απαντήσεις στην έρευνα

Ισπανία

Ο μεγαλύτερος παραγωγός και εξαγωγέας παγκοσμίως, με ώριμο σύστημα κατάρτισης μπροστά στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

No 1
παγκόσμιος παραγωγός και εξαγωγέας ελαιολάδου

~2,7 εκ. ha
ελαιώνες

40–45%
της παγκόσμιας παραγωγής λαδιού σε καλές χρονιές

~65%
της παραγωγής ελαιολάδου της ΕΕ

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Τα εθνικά πρότυπα καλύπτουν και τα τέσσερα πεδία

Τεχνικές
Καλλιέργεια, συγκομιδή, έκθλιψη, ποιότητα

Ψηφιακές
Ενότητα ΕΕΚ για την ψηφιοποίηση

Πράσινες
Νερό, διάβρωση εδάφους, απόβλητα

Διατομεακές
Απασχολησιμότητα, αγγλικά, πωλήσεις

Υπό πίεση από

- Ξηρασία και ζέστη
- Λειψυδρία
- Υποβάθμιση εδάφους
- Αύξηση κόστους
- Εχθροί και ασθένειες

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Técnico en Aceites de Oliva y Vinos: ΕΕΚ 2.000 ωρών
- Επαγγελματικά πρότυπα που αναγνωρίζουν προηγούμενη εμπειρία
- Μαθήματα συνεταιρισμών, οργανώσεων παραγωγών και περιφερειών
- Πανεπιστημιακά μεταπτυχιακά προγράμματα

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Προσαρμογή στο κλίμα
- Γεωργία ακριβείας
- Κυκλική οικονομία
- Ψηφιακή ιχνηλασιμότητα
- Επιχειρηματικότητα και διεθνοποίηση
- Σύντομη, ευέλικτη διά βίου μάθηση

ELIA
Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.6, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

111 απαντήσεις στην έρευνα

Τουρκία

Πολύ μεγάλη παραγωγή σε οικογενειακούς ελαιώνες· ευρεία κατάρτιση, αλλά διάσπαρτη σε πολλούς φορείς.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

No 2
στην παγκόσμια παραγωγή ελιάς (2024)

41 από 81
επαρχίες καλλιεργούν ελιά

−35 ως −43%
πρόβλεψη ελαιολάδου 2025/26, μετά από χρονιά ρεκόρ

15–20%
της απασχόλησης είναι στη γεωργία

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Πού καλλιεργείται η ελιά (μερίδιο παραγωγής)

Αιγαίο	53%
Μεσόγειος	23%
Μαρμαράς	18%

- Οι περισσότεροι ελαιώνες είναι οικογενειακοί, κάτω των 10 ha.
- Η συγκομιδή βασίζεται σε εποχικούς και μετανάστες εργάτες που μαθαίνουν επί τόπου.
- Οι αγρότισσες έχουν λιγότερη πρόσβαση σε κατάρτιση για σύγχρονη καλλιέργεια.

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Γεωργικά επαγγελματικά λύκεια
- Ινστιτούτο Έρευνας Ελιάς, Bornova (από το 1937) και Ινστιτούτο Έρευνας Ελιάς Edremit (από το 1998)
- Πιστοποιημένα δημόσια μαθήματα: Ελαιοκαλλιέργεια, Εργαζόμενος Μεταποίησης Ελιάς
- Διαδικτυακά πιστοποιητικά, επαληθεύσιμα μέσω e-Devlet

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Ολοκληρωμένη φυτοπροστασία σε μικρές εκμεταλλεύσεις
- Ποιοτικός έλεγχος μετά τη συγκομιδή, οργανοληπτική αξιολόγηση
- Κυκλική οικονομία
- Διαχείριση ανθρακικού αποτυπώματος
- Ψηφιακά εργαλεία και γεωργία ακριβείας

ELIA
Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.7, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

127 απαντήσεις στην έρευνα

Ιταλία

Η αξία βασίζεται σε ποιότητα, ποικιλία και φήμη· η πορεία από την κατάρτιση στην εργασία είναι κατακερματισμένη.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

248.000 τ
παραγωγή ελαιολάδου το 2024

3,09 δισ. €
εξαγωγές, 2η θέση παγκοσμίως (~20%)

42 + 8
ελαιόλαδα ΠΟΠ και ΠΓΕ

4.240+
ελαιοτριβεία

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ψηφιακό και γενεακό χάσμα (Istat 2023, όλη η γεωργία)

Εκμεταλλεύσεις με Η/Υ	18,5%
...στον Νότο	6,7%
Επικεφαλής κάτω των 40	7,9%

- Βαθιά τεχνογνωσία σε τοπικές ποικιλίες, κλάδεμα, έκθλιψη, γευσιγνωσία και πιστοποίηση ΠΟΠ/ΠΓΕ ή βιολογική.
- 620.000 εκμεταλλεύσεις σε λίγο πάνω από 1,1 εκατ. εκτάρια, πολλές σε επικλινείς παραδοσιακούς ελαιώνες.

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Πανεπιστημιακά μαθήματα σε Περούτζια, Μπολόνια και Βασιλικάτα (4–6 ECTS)
- ITS Academy Puglia: διετές πρόγραμμα EVO EXCELLENCE
- Τεχνικό μάθημα γευσιγνωσίας ΟΝΑΟΟ (35+ ώρες)
- Κατάρτιση γεωργών από την ΚΑΠ (SRH03), άνιση ανά περιφέρεια

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Κλιματικά ευφυείς ελαιώνες και άρδευση
- Επιτήρηση εχθρών και ασθενειών, όπως η Xylella
- Τηλεπισκόπηση, αγροτικά δεδομένα, εργαλεία αποφάσεων
- Αυτοματισμοί ελαιοτριβείων, αισθητήρες, συντήρηση
- Ενεργειακή απόδοση, αξιοποίηση ελαιοπυρήνα και υγρών αποβλήτων
- Εξαγωγικό μάρκετινγκ, αγγλικά και ελαιοτουρισμός

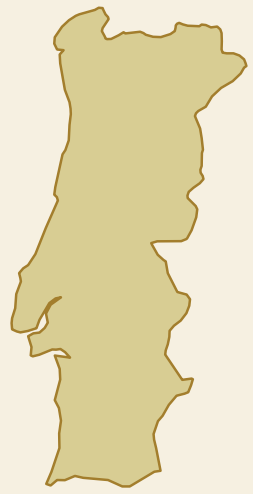
ELIA
Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.4, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

136 απαντήσεις στην έρευνα

Πορτογαλία

Παραδοσιακοί και πολύ σύγχρονοι ελαιώνες δίπλα δίπλα· τα προσόντα αναθεωρήθηκαν το 2026 με ενότητες ειδικά για την ελιά.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

380.800 ha
ελαιώνες

6η · 3η
παραγωγός · εξαγωγέας παγκοσμίως (2024)

+292%
παραγωγή ελαιολάδου, 2004–2024

+128%
έκταση βιολογικής ελιάς, 2023–2024

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Δύο μοντέλα παραγωγής

Παραδοσιακοί ελαιώνες
Ξηρικοί οικογενειακοί ελαιώνες με γηγενείς ποικιλίες, π.χ. Trás-os-Montes

Σύγχρονοι ελαιώνες
Αρδευόμενοι, μηχανοποιημένοι, πυκνοί· στο Alentejo πάνω από τη μισή έκταση

Ραγδαία αύξηση ζήτησης για

- Ψηφιακά και δεδομένα
- Περιβάλλον και κλίμα
- Διοίκηση και εξαγωγές
- Ελαιοτουρισμός

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Εθνικά προσόντα με ενότητες ειδικά για την ελιά (αναθεώρηση 2026)
- Μεταπτυχιακό Ελαιοκαλλιέργειας και Ελαιολάδου (Évora)
- Ανώτερο τεχνικό πρόγραμμα ελαιοκαλλιέργειας και ελαιολάδου (Beja)
- Κατάρτιση βιωσιμότητας Green Olive (Casa do Azeite)
- Μεταπτυχιακό πρόγραμμα Ελαιοτουρισμού (Portalegre)

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Γεωργία ακριβείας και τηλεπισκόπηση
- Ανάλυση δεδομένων και τεχνητή νοημοσύνη
- Αυτοματοποίηση
- Προσαρμογή στο κλίμα και διαχείριση άνθρακα
- Κυκλικότητα και αναγεννητική ελαιοκαλλιέργεια

ELIA Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.5, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

117 απαντήσεις στην έρευνα

Κροατία

Ισχυρή βάση σε ποιότητα λαδιού και οργανοληπτική αξιολόγηση· οι αγρότες μαθαίνουν κυρίως στην πράξη.

1 Ο ΤΟΜΕΑΣ

54.414 τ
συγκομιδή ελιάς το 2024

−38%
συγκομιδή ελιάς 2025 έναντι 2024 (προσωρινά)

53%
αυτάρκεια σε ελαιόλαδο το 2024

6
ελαιόλαδα με προστατευμένη ονομασία ΕΕ

2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΣΗΜΕΡΑ

Επικεφαλής εκμεταλλεύσεων μόνο με πρακτική εμπειρία (2023)

Κροατία	92,6%
Μέσος όρος ΕΕ	71,4%

Το 63% των ενηλίκων έχει τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες (ΕΕ 60%), αλλά μόνο το 35% των 55–74 ετών.

Περίπου 146.830 εκμεταλλεύσεις, μέσης έκτασης περίπου 8,5 εκτ.

3 ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

- Πανεπιστήμιο του Ζάγκρεμπ: Ελαιοκαλλιέργεια και Βιολογική Ελαιοκαλλιέργεια (6 ECTS έκαστο)
- Πρακτική κατάρτιση για το επάγγελμα Maslinar (ελαιοκαλλιεργητής)
- Οργανοληπτική αξιολόγηση παρθένων ελαιολάδων
- Στήριξη μεταφοράς γνώσης της ΚΑΠ, πλέον και με ψηφιακά θέματα

4 ΚΕΝΑ ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΨΗ

- Ευφυής άρδευση και μετεωρολογική παρακολούθηση
- Δεδομένα GIS, δορυφόρων και drones
- Ψηφιακή παρακολούθηση εχθρών και ασθενειών
- Ηλεκτρονικά αρχεία, ιχνηλασιμότητα σε ελαιοτριβεία
- Κριτική χρήση ΤΝ και εργαλείων υποστήριξης αποφάσεων

ELIA Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

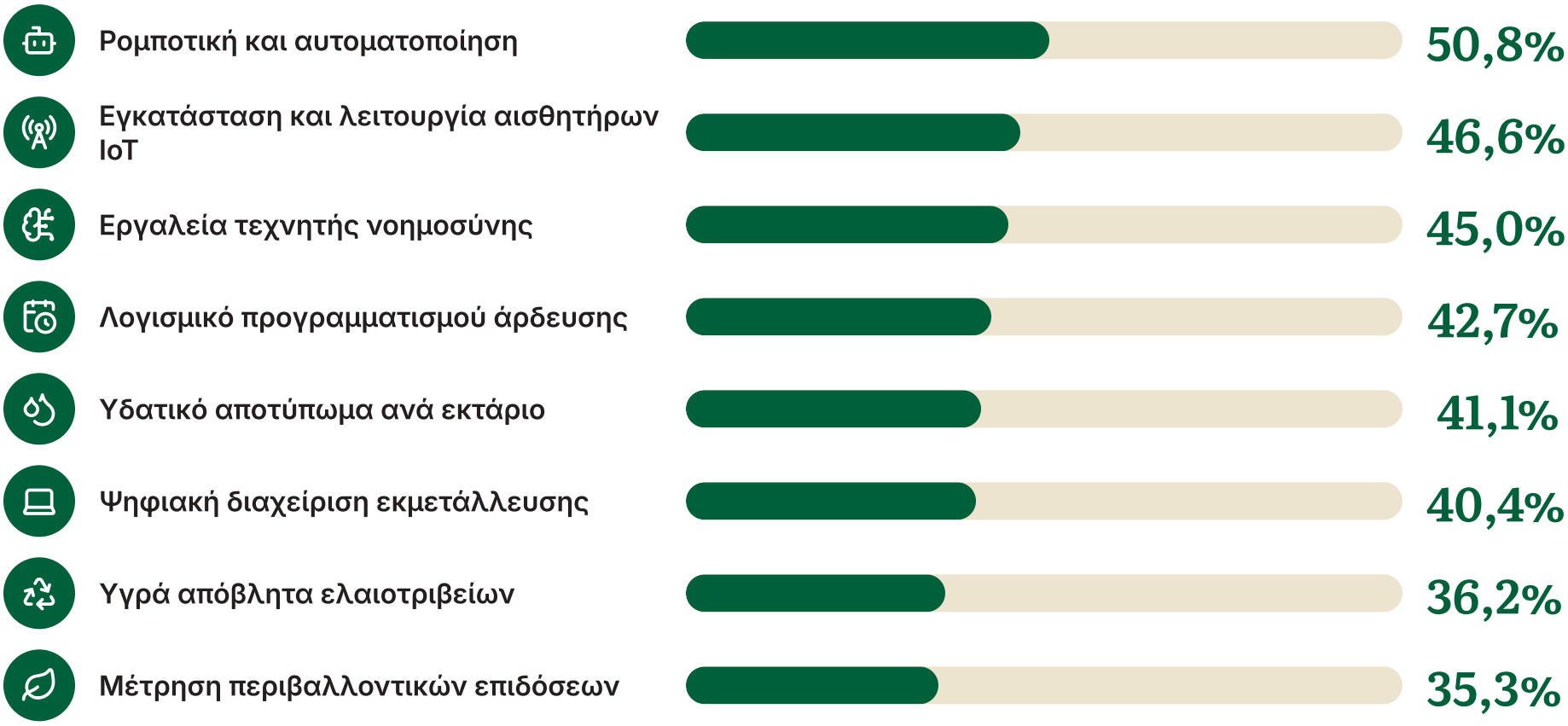
Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητα 2.5.1, και οι εθνικές στατιστικές και μελέτες που αναφέρει.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πού υπάρχουν κενά δεξιοτήτων

Οι ερωτώμενοι αξιολόγησαν το επίπεδό τους σε κάθε δεξιότητα, από βασικό έως πολύ προχωρημένο. Οι μπάρες δείχνουν το ποσοστό που απάντησε **βασικό**.

1 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΕΝΑ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

2 ΤΟ ΑΣΘΕΝΕΣΤΕΡΟ ΣΗΜΕΙΟ ΣΤΑ ΑΛΛΑ ΠΕΔΙΑ

ΨΗΦΙΑΚΕΣ

Υπολογιστική σκέψη και προγραμματισμός

37,5%

ΠΡΑΣΙΝΕΣ

Πράσινες προμήθειες και εφοδιασμός

23,8%

ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΕΣ

Συμπληρωματικές πωλήσεις, π.χ. ελαιοτουρισμός

19,8%

Ισχυρότερο πεδίο: διατομεακές δεξιότητες. Πάνω από 7 στους 10 δηλώνουν προχωρημένο ή υψηλότερο επίπεδο σε ομαδική εργασία, επίλυση προβλημάτων, κριτική σκέψη και προσαρμοστικότητα.

ELIA
Excellence in Learning, Innovation, and Agriculture: A Centre of Vocational Excellence for the Olive Sector

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητες 3.3–3.6. Αυτοαξιολόγηση 773 ερωτώμενων· ευρεία διαβούλευση με ενδιαφερόμενους φορείς, όχι στατιστικά αντιπροσωπευτικό δείγμα.

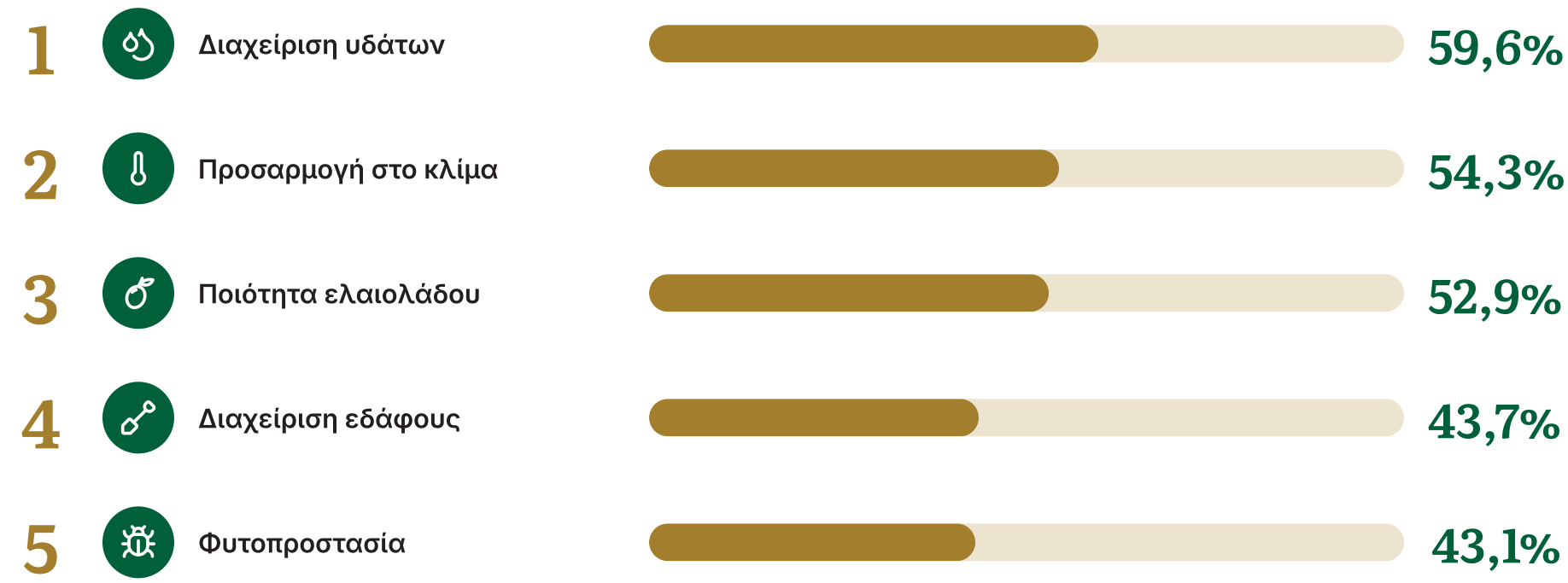
Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι επόμενες ανάγκες του τομέα

Οι ερωτώμενοι επέλεξαν τις δεξιότητες που θεωρούν σημαντικότερες για το μέλλον του τομέα της ελιάς και δήλωσαν ποια είδη κατάρτισης βρίσκουν στη χώρα τους.

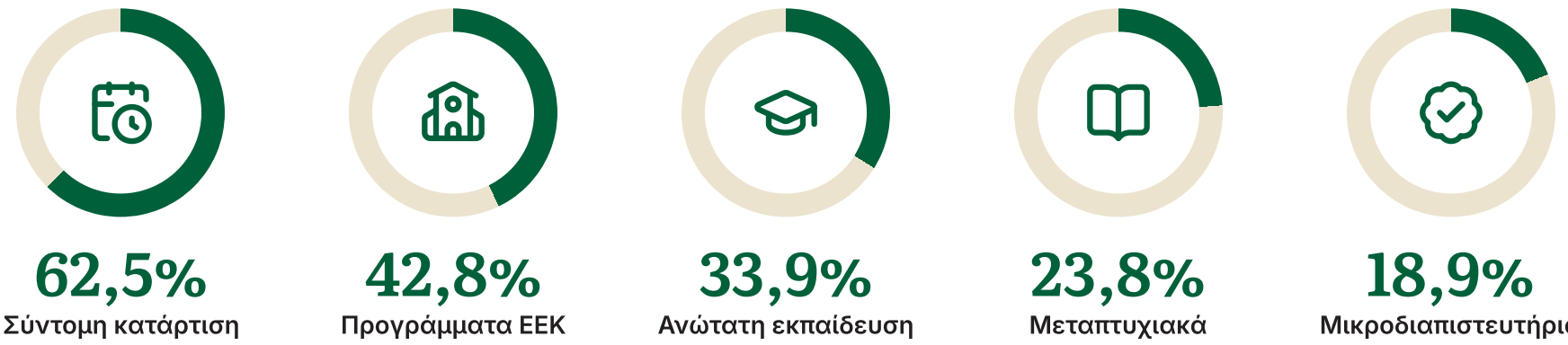
1 TOP 5 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

Ποσοστό ερωτώμενων που έβαλαν τη δεξιότητα στις 5 κορυφαίες

2 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΣΗΜΕΡΑ

Ποσοστό ερωτώμενων που λένε ότι αυτό το είδος κατάρτισης υπάρχει στη χώρα τους

Τι κάνει το ELIA με αυτά. Τα ευρήματα τροφοδοτούν το πρόγραμμα σπουδών του ELIA: σπονδυλωτή επαγγελματική κατάρτιση και μικροδιαπιστευτήρια με βάση τα κενά αυτής της έκθεσης.

Πηγή: ELIA D2.1 Έκθεση Ανάλυσης Έλλειψης Δεξιοτήτων (2026), ενότητες 3.2 και 3.7.
www.elia-project.eu

Χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο της GA No. 101260687. Οι απόψεις και γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα αυτές της ΕΕ ή της EACEA.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης